

Merkwaardig is, dat bij de Boeriaten in Noord Azië vast geloofd wordt, dat de Witte Czaar, i. e. de Czaar van Rusland, een incarnatie van de Witte Târâ was.

In Thibet zijn zij zoo populair, dat niet alleen de Lama's, maar de meeste leeken haar litanyen van buiten kennen. Geen der andere goden kunnen zonder tusschenkomst van een priester aangeropen worden, vandaar dan ook de Thibetaansche spreekwijze: „Zonder een Lama er voor, is er geen god,” maar de armste man of vrouw kan direct Târâ's hulp vragen. Haar Thibetaansche naam, Grol-ma, wat als Dö-ma wordt uitgesproken, beteekent dan ook: „Zij, die oplost,” de „Redster,” de „Bevrijdster.” Toch komen ook deze milde wezens in schrikkelijke vormen voor, maar daar zal ik niet verder op ingaan.

De laatste illustratie bij dit artikel stelt een Mandala, een tooverkring, van Avalokiteçvara voor, dien ik eveneens te Peking opdeed. Ik had gezegd, dat ik graag een tekening van het Levenswiel zou hebben, maar in plaats daarvan werd mij deze Mandala gebracht. Ook hier is het jammer, dat de prachtige kleuren van het origineel en het uiterst fijne gouden filigraan-ornament, dat het geheele binnenste vierkant en de halve cirkels op de vier zijden bedekt, niet weergegeven zijn. Het vierkant is door gekruiste diagonalen in vier deelen gesplitst, die elk een andere kleur hebben, wit, geel, rood en groen. Daarbuiten is het fond groen, waar de figuurtjes en ornamenten in allerlei zachte tinten op afstaken. Dan komt een rand van gestyleerde lotusbladeren, om en om blauw en groen met rood hart, vervolgens een zwarte kring, ook weer met goud ornament, daarna een in vakken gedeelde rand met de kleuren van den regenboog en als uiterste kring een zeer eigenaardige voorstelling van een bezwering op een kerkhof. De gestyleerde drakenkop en de parel te midden van bloemen en wolken aan den anderen kant zijn in rijke kleuren op groen fond, en daar beneden de zon en de maan op diep blauw fond aangebracht. Draak en parel wijzen duidelijk op Chineschen invloed en afkomst. Zon en maan komen vaak op rolprenten voor en zijn ook op de plaat van Vajrabhairava te zien. Avalokiteçvara is in het kleine middelste medaillon veelhoofdig en veelarmig afgebeeld. De figuren in de ruitvormige vakjes er om heen stellen goden met en zonder çakti voor, terwijl in de vier poorten de Vier Koningen de wacht houden. De halve cirkels worden gekroond door een stoepa met het Rad der Wet, geflankeerd door twee gazellen, symbool van Boeddha's eerste prediking in het Gazellenpark te Benares. De figuurtjes zijn zoo klein, — de geheele plaat is slechts 30 cm in het vierkant — dat men een vergrootglas noodig heeft, om hen goed te zien, maar zij zijn allen uiterst scherp en met vaste hand geteekend. Men kan uren doorbrengen met het bezien en het bestudeeren van alle détails en wat dan telkens weer treft, is het contrast tusschen de voorstellingen op den buitenrand, waar tijgers, gieren en slangen lijken verslinden